

Sprawozdanie z 16. Sympozjum Implantów Ślimakowych u Dzieci, 10–13 lipca 2019 r., Miami, Stany Zjednoczone

Anita Obrycka¹, Artur Lorens¹, Piotr H. Skarżyński^{1,2,3}

¹ Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, Światowe Centrum Słuchu, Warszawa/Kajetany

² Warszawski Uniwersytet Medyczny, II Wydział Lekarski, Zakład Niewydolności Serca i Rehabilitacji Kardiologicznej, Warszawa

³ Instytut Narządów Zmysłów, Kajetany

Szesnaste Sympozjum Implantów Ślimakowych u Dzieci zgromadziło ponad 1200 uczestników z całego świata. Polskę reprezentował zespół z Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu (IFPS) w składzie: prof. dr hab. n. med. Henryk Skarżyński, prof. nadzw. dr hab. n. med. Piotr H. Skarżyński, prof. nadzw. dr hab. inż. Artur Lorens, dr n. o zdr. inż. Anita Obrycka oraz mgr Katarzyna Cywka. Delegaci z IFPS zaprezentowali siedem prac dotyczących: stosowania implantu ślimakowego w częściowej głuchocie oraz w przypadku uszu z różnego rodzaju malformacjami, rozwoju słuchowego dzieci implantowanych przed ukończeniem drugiego roku życia, oceny rozwoju słuchowego dzieci korzystających z aparatów słuchowych, zastosowania implantów na przewodnictwo kostne, zdalnego dopasowania procesorów mowy oraz oceny korzyści z zastosowania implantów zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Tegoroczne sympozjum zorganizowane zostało przez American Cochlear Implant Alliance (ACI Alliance) we współpracy z Uniwersytetem Miami. Tematem przewodnim spotkania było hasło „Opieka kompleksowa nad dzieckiem implantowanym”, którego rozwinięcie stanowiła dyskusja wokół opracowania innowacyjnej, multidyscyplinarnej procedury opieki nad dziećmi – użytkownikami implantów ślimakowych. Ponad 400 wystąpień konferencyjnych podzielono na następujące grupy tematyczne: 1) postępy w obszarze chirurgii z wykorzystaniem implantu ślimakowego, 2) weryfikacja kryteriów kwalifikacji do wszczęcia implantu – nowe grupy docelowe, 3) wyniki oceny audiologicznej, 4) dopasowanie systemu implantu ślimakowego, 5) skomplikowane przypadki, 6) elektrokocheleografia, 7) rozwój społeczny i emocjonalny dzieci – użytkowników implantów ślimakowych, 8) edukacja, 9) telemedycyna, 10) organizacja opieki nad pacjentem implantowanym.

Na sesjach plenarnych z zakresu postępów w obszarze leczenia i chirurgii prezentowano prace poświęcone pojawiającym się wyzwaniom podczas operacji wszczęcia implantu ślimakowego w skomplikowanych przypadkach, takich jak malformacje ucha wewnętrznego czy osyfikacje ślimaka powstałe po zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych. Dyskutowano również możliwość zastosowania robotów w operacjach wszczęcia implantów, wykorzystanie badań obrazowych wykonywanych przed- i śródoperacyjnie oraz zachowanie struktur ucha wewnętrznego podczas operacji wszczęcia implantu ślimakowego. W tym bloku tematycznym prof. Henryk Skarżyński podzielił się z uczestnikami kongresu swoim doświadczeniem odnośnie tego, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach, takich jak płynotok lub silne krwawienie podczas operacji wszczęcia implantu dzieciom z różnego rodzaju malformacjami ucha środkowego czy wewnętrznego.

Znaczna część konferencji poświęcona była wynikom badań audiologicznych u dzieci korzystających z implantów ślimakowych. Dyskutowano nie tylko wyniki odległe w grupie dzieci implantowanych z głębokim niedosłuchem, lecz także wyniki stosunkowo nowych grup pacjentów, tj. dzieci z częściową głuchotą i dzieci z jednostronną głuchotą. Polski dorobek w tym zakresie – odnoszący się do rozszerzenia kryteriów kwalifikacji do wszczęcia implantu ślimakowego w grupie dzieci z częściową głuchotą – przedstawił prof. Skarżyński. Zaprezentował on wyniki dziecka implantowanego ze słuchem prawidłowym dla częstotliwości 125–1500 Hz oraz głębokim niedosłuchem powyżej 1500 Hz. Zastosowanie implantu ślimakowego u osób z tego rodzaju niedosłuchem umożliwiłoby uzyskanie słuchu – jak to określił prof. Skarżyński – elektryczno-naturalnego. Jednocześnie zaznaczył, że tego rodzaju terapia pozwala z sukcesem odtworzyć słyszenie dla częstotliwości powyżej 1500 Hz.

Adres autora: Anita Obrycka, Światowe Centrum Słuchu, Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, ul. Mokra 17, Kajetany, 05-830 Nadarzyn, e-mail: a.obrycka@ifps.org.pl

Kwestia rozszerzenia kryteriów kwalifikacji była ponadto omawiana w kontekście implantowania dzieci poniżej 12. miesiąca życia. Pracę na ten temat przedstawiła dr Anita Obrycka z IFPS, która wykazała, że zastosowanie implantu u dzieci z głębokim niedosłuchem przed ukończeniem 1. roku życia pozwala w okresie jednego roku po wszczęciu implantu na zniwelowanie opóźnienia rozwoju słuchowego w stosunku do słyszących rówieśników.

W prelekcjach na temat dopasowania systemu implantu ślimakowego poruszano zagadnienia związane z wykorzystaniem pomiarów psychofizycznych oraz badań obiektywnych do wyznaczenia optymalnych poziomów stymulacji w szczególności u dzieci z towarzyszącymi niedosłuchami chorobami lub niepełnosprawnościami, malformacjami ucha wewnętrznego itp.

W bloku tematycznym poświęconym elektrokocholeografii podnoszono kwestie dotyczące wykorzystania śródoperacyjnych rejestracji wywołanych akustycznie potencjałów ślimakowych do monitorowania stanu komórek słuchowych w trakcie wprowadzania elektrody implantu. Ponadto przedstawiono prace pokazujące przydatność tej metody do estymowania progów słyszenia u dzieci z częściową głuchotą korzystających z systemu implantu ślimakowego. Taki sposób oceny progów słyszenia byłby niezwykle pomocny w dopasowaniu części akustycznej systemu implantu u małych dzieci z częściową głuchotą.

W obszarze rehabilitacji dzieci korzystających z implantów ślimakowych dyskutowano wyniki edukacyjne użytkowników implantów, ich rozwój społeczny i emocjonalny oraz czynniki wpływające na rozwój psychospołeczny dzieci implantowanych. Podkreślano, że dzieci te, aby rozwijać swój potencjał, potrzebują przychylnego środowiska, w którym będą czuły się akceptowane. W tym względzie kluczowy okazuje się kontakt z rówieśnikami.

Sesje dotyczące telemedycyny poświęcone były aktualnym technikom telemedycznym wykorzystywanym do dopasowywania systemu implantu ślimakowego oraz prowadzenia sesji rehabilitacyjnych. Rosnąca liczba pacjentów korzystających z implantów wymaga reorganizacji modeli opieki nad pacjentem implantowanym. Ilustrację takiego modelu przedstawił prof. Piotr Skarżyński na przykładzie

zdalnego dopasowania procesora mowy w Kirgistanie przeprowadzonego z Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu w Kajetanach.

Podczas tegorocznego sympozjum wskazano na potrzebę ujednoczenia protokołu badań i sposobu raportowania wyników pacjentów korzystających z implantu ślimakowego. Grupa HEARRING zaproponowała tzw. zestaw testów do oceny wyników (ang. *Minimal Outcome Measure test battery – MOM test battery*), które to testy powinny być wykonywane u pacjentów implantowanych. Do grupy HEARRING należą wiodące światowe ośrodki reprezentowane przez ekspertów zajmujących się różnymi aspektami opieki nad pacjentem implantowanym. Grupa powstała w 2009 r. z inicjatywy trzech liderów w dziedzinie implantów ślimakowych – Szpitala Uniwersyteckiego w Wurzburgu, Szpitala Uniwersyteckiego we Frankfurcie oraz Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu. Proponowany zestaw testów dla dzieci zawiera: ocenę progów słyszenia bez implantu i w implancie, testy percepcji mowy w ciszy i w obecności sygnałów zakłócających, ocenę subiektywną słyszenia, ocenę rozwoju mowy, rozwoju psychoruchowego oraz jakości życia. Ujednoczenie protokołu badań pozwoli na analizowanie wyników z wielu ośrodków na świecie i dzięki temu m.in. wyodrębnienie czynników wpływających na korzyści po wszczęciu implantu ślimakowego.

Drugą inicjatywą grupy HEARRING, którą na konferencji omówił prof. Artur Lorens, jest zastosowanie Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia jako narzędzia do oceny korzyści po wszczęciu implantu ślimakowego. Natomiast zastosowanie Klasyfikacji Zachowania Słuchu Skarżyńskiego do oceny stopnia zachowania słuchu po wszczęciu implantu – trzecia inicjatywa tej grupy – było tematem wystąpień wielu prelegentów ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, jak i gości z całego świata.

Tegoroczne Sympozjum Implantów Ślimakowych u Dzieci stanowiło znakomitą okazję do wymiany doświadczeń naukowych i klinicznych dotyczących pracy z pacjentami korzystającymi z implantów ślimakowych. Nowe idee prezentowane przez naukowców z całego świata będą wyznaczały kierunki dla dalszych badań oraz działań w codziennej praktyce klinicznej.